

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA w OLSZTYNIE

ul. Artyleryjska 3e

10-950 OLSZTYN

tel/fax (0-89) 527-28-24, 534-94-00

Olsztyn, dnia kwietnia 2008 r.

P/08/074

LOL-410-05-01/08

Pan
prof. dr hab. Ryszard J. Górecki
Rektor
Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego
w Olsztynie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie skontrolowała Uniwersytet Warmińsko – Mazurski w Olsztynie (zwany dalej „UWM” lub zamiennie „Uniwersytetem”) w zakresie organizacji i finansowania studiów podyplomowych w latach akademickich 2005/06 – 2007/08.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 24 kwietnia 2008 r. i omówione na naradzie pokontrolnej 28 kwietnia 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania UWM w zakresie organizacji i finansowania studiów podyplomowych, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, które nie miały jednak zasadniczego wpływu na realizację zadań w zakresie kontrolowanym. Tak sformułowaną ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia:

1. W badanym okresie, w UWM wzrosła ilość prowadzonych studiów podyplomowych, z 55 (63 edycji) w roku akademickim 2005/06 do 70 (80 edycji) w roku akademickim 2007/08. Liczba słuchaczy w roku akademickim 2007/08 wyniosła 3.612 osób.

¹jt. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701

Kontrola dokumentacji 111 studiów podyplomowych (62,0% ogółu) prowadzonych w latach akademickich 2005/06 do 2007/08 w zakresie kształcenia nauczycieli oraz wyceny, obrotu i zarządzania nieruchomościami wykazała, że organizowano je w oparciu o warunki określone:

- w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli² - 97 studiów podyplomowych (54,2%) kształcących i doskonalących nauczycieli (odpowiednio: 91 i 6),
- w komunikatach Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie ustalenia minimalnych wymogów programowych dla studiów podyplomowych w zakresie: szacowania nieruchomości³, pośrednictwa w obrocie nieruchomościami⁴, zarządzania nieruchomościami⁵ oraz Ministra Budownictwa z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie ustalenia minimalnych wymogów programowych dla studiów podyplomowych w zakresie: wyceny nieruchomości⁶, pośrednictwa w obrocie nieruchomościami⁷, zarządzania nieruchomościami⁸ - 14 studiów podyplomowych (7,8%) przygotowujących do nadania uprawnień do wyceny nieruchomości (7) oraz zarządzania i obrotu nieruchomościami (7).

Według dokumentacji studia te spełniały wymogi w zakresie treści programowych oraz wymiaru godzin prowadzonych zajęć.

Stwierdzono, że informacje zamieszczone na stronie internetowej UWM, były zgodne z dokumentacją dotyczącą powołania i funkcjonowania studiów podyplomowych, będącą w posiadaniu Biura ds. Kształcenia i Spraw Studenckich. Podawana w ofertach odpłatność za ww. studia odpowiadała kwotom określonym w kalkulacjach sporządzonych przez kierowników studiów i zatwierdzonych przez dziekanów, kwestora i prorektora.

Kadrę dydaktyczną studiów podyplomowych (objętych kontrolą) stanowili właściwi merytorycznie pracownicy naukowci Uniwersytetu i innych uczelni (z tytułem profesora, doktora habilitowanego, doktora), a także praktycy spoza UWM (szkół, szpitali). Zajęcia dydaktyczne prowadzone w Olsztynie odbywały się w obiektach należących do Uczelni, zaś w Białymstoku, Bydgoszczy i Płocku w pomieszczeniach wynajętych na podstawie umów.

² Dz. U. Nr 207, poz. 2110

³ Dz. Urz. MI Nr 23, poz. 253

⁴ Dz. Urz. MI Nr 23, poz. 251

⁵ Dz. Urz. MI Nr 23, poz. 252

⁶ Dz. Urz. MB Nr 3, poz. 16

⁷ Dz. Urz. MB Nr 3, poz. 15

⁸ Dz. Urz. MB Nr 3, poz. 17

2. Zakresy 174 studiów podyplomowych spośród 179 prowadzonych przez UWM (97,2%) odpowiadały kierunkom studiów, stosownie do postanowień art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁹. Nadto w 2 przypadkach władze uczelni, działając na podstawie art. 8 ust. 7 cyt. ustawy, uzyskały pisemną zgodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministra) na prowadzenie studiów podyplomowych. Uzyskanie takiej zgody było konieczne, gdyż ich zakresy (bibliotekarstwo i informacja naukowa, nauczanie chemii w gimnazjach) nie odpowiadały kierunkom prowadzonym przez Uniwersytet. Natomiast w pozostałych 3 przypadkach (1,7% ogółu) studia podyplomowe (kulturoznawstwo, bezpieczeństwo i higiena pracy z elementami ergonomii, fizyka z elementami astronomii) prowadzono bez wymaganej zgody Ministra. Według wyjaśnień Pana Rektora, Uczelnia wystąpi do Ministra z wnioskiem o zgodę na ich dalsze prowadzenie, a w przypadku braku takiej zgody podejmie decyzję o ich likwidacji.

3. Do dnia rozpoczęcia kontroli NIK, Senat UWM nie ustalił wytycznych dla rad wydziałów dotyczących planów i programów studiów podyplomowych, wymaganych art. 62 ust. 1 pkt 4 Prawa o szkolnictwie wyższym. Spowodowało to, że rady wydziałów nie uchwałyły planów i programów studiów podyplomowych, stosownie do art. 68 ust. 1 pkt 4 Prawa o szkolnictwie wyższym. Według postanowień ww. artykułu plany i programy studiów podyplomowych rady uchwalają zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Senat. Wytyczne te Senat Uniwersytetu uchwalił dopiero w dniu 26.03.2008 r., w wyniku działań podjętych w trakcie kontroli NIK.

Organizację studiów podyplomowych w Uniwersytecie unormowano, stosownie do wymogów zdefiniowanych w art.2 ust. 1 pkt 11 Prawa o szkolnictwie wyższym, w dwóch dokumentach, tj.:

- w zarządzeniu Nr 10 Rektora z dnia 01.03.2000 r., wprowadzonym w oparciu o postanowienia zawarte w art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym¹⁰, uchylonej z dniem 01.01.2007 r.,
- w uchwale Nr 80 Senatu z dnia 25.05.2006 r., wprowadzającej „Regulamin studiów podyplomowych”, podjętej na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa o szkolnictwie wyższym.

⁹ Dz. U. Nr 164, poz. 1365, ze zm.

¹⁰ Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.

Określono w nich zasady tworzenia i organizację studiów podyplomowych (warunki uczestnictwa, odpłatność, a także kryteria zaliczania przedmiotów i składania egzaminów oraz zasady ustalania oceny końcowej).

4. W wyniku kontroli dokumentacji studiów podyplomowych prowadzonych w latach akademickich 2005/06 - 2007/08 w zakresie kształcenia i doskonalenia nauczycieli oraz wyceny, obrotu i zarządzania nieruchomościami (łącznie 111 edycji studiów), stwierdzono szereg działań naruszających postanowienia zawarte w zarządzeniu Nr 10 Rektora z dnia 01.03.2000 r. i regulaminie studiów podyplomowych. Nieprawidłowości te polegały na tym, że:

- Decyzje o uruchamianiu kolejnych edycji studiów podyplomowych w 57% (63) podjęte zostały przez prorektorów UWM, zaś stosownie do zapisu w § 2 ww. dokumentów normujących ich organizację, kompetencje te należały do Pana Rektora.
- Prorektorzy Uniwersytetu powołali 27, spośród 28 kierowników studiów podyplomowych (96,4%), w tym 1, który nie posiadał tytułu lub stopnia naukowego, mimo że zgodnie z § 10 ww. dokumentów normujących organizację studiów podyplomowych, kierowników powołuje rektor na wniosek dziekana po zasięgnięciu opinii rady wydziału, spośród nauczycieli akademickich posiadających tytuł lub stopień naukowy.
- Kalkulacje dołączone do wniosków o uruchomienie kolejnych edycji studiów w 68% (64) zatwierdzone zostały przez prorektorów UWM, podczas gdy według postanowień § 3 ww. zarządzenia i regulaminu, koszty (w tym wysokość opłat) zatwierdza rektor.

Z wyjaśnień wynika, że ww. nieprawidłowości powstały wskutek niewłaściwej interpretacji przez prorektorów powierzonych im zadań w zakresie organizacji studiów podyplomowych.

5. W Uniwersytecie do czasu kontroli nie zostały określone zasady rachunkowości (polityka rachunkowości) – według wyjaśnień Kwestora UWM, trwały jednak prace związane z ich wprowadzeniem. Zasady rachunkowości Rektor UWM wprowadził 4 marca 2008 r. (w trakcie niniejszej kontroli). Obowiązek określenia takich zasad wynikał z art. 4 ust. 1, w związku z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹.

Zasady ustalania wysokości odpłatności za studia podyplomowe oraz sposoby rozliczania ich kosztów uregulowane zostały w uchwałach Senatu UWM dotyczących sporządzania i realizacji planów rzeczowo – finansowych w latach 2005 – 2007, a także przyznawania okresowych dodatków do wynagrodzeń dla pracowników uczelni organizujących

¹¹ Dz. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, ze zm.

i realizujących proces kształcenia na ww. studiach, a także w cyt. wyżej zarządzeniu Nr 10 z 01.03.2000 r. i regulaminie studiów podyplomowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Uzyskanie zgody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na prowadzenie przez Uniwersytet studiów podyplomowych w zakresie: kulturoznawstwo, bezpieczeństwo i higiena pracy z elementami ergonomii, fizyka z elementami astronomii.
2. Wyegzekwowanie od rad wydziałów uchwalania programów i planów studiów, zgodnych z wytycznymi Senatu UWM z marca 2008 r.
3. Określenie zasad sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem postanowień regulaminu studiów podyplomowych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Rektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zawartych w tym wystąpieniu ocen, uwag i wniosków.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem